

VERKATEHTAAN ALUEEN TALOUDELLINEN VOLYYMI

Henna Kähkönen
Hallintotieteen yo
Tampereen yliopisto
Johtamiskorkeakoulu

Hämeenlinnassa 13.5.2013

1. Miten Verkatehtaan alueelle kasvanutta kulttuuritoimijoiden kokonaisuutta voidaan hahmottaa taloudellisesta näkökulmasta? – *Selvityksen lähtökohdat*

Tämän selvityksen taustalla on kiinnostus kulttuurin ja luovien alojen talouteen. Alueiden kehittämisstrategioissa kulttuurilla ja luovilla aloilla on tärkeä merkitys alueiden kehityksen mahdollistamisessa. Tämän merkityksen hahmottaminen ja kuvaaminen on kuitenkin haastavaa. Selvityksen tavoitteena on ollut mallintaa mittaristo kuvaamaan Verkatehtaan alueelle kasvaneen kulttuuritoimijoiden kokonaisuuden taloudellista volyymia. Verkatehtaan alueen toimijoiden hallinnollinen moninaisuus tuo haasteen alueen taloudellisen kokonaisuuden ymmärtämiselle. Alueella toimivat julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijat muodostavat mielenkiintoisen ja monipuolisen kulttuuripalveluiden kokonaisuuden, jonka taloudellisen merkitys kiinnostaa.

Miten voimme kuvata Verkatehtaan alueen toiminnallista talouden kokonaisuutta?

Mistä lähteistä rahavirrat alueelle tulevat?

Mikä on julkisten ja markkinalähtöisten rahavirtojen suhde?

Miten rahavirrat liikkuvat Hämeenlinnan kaupungin ja Verkatehtaan alueen välillä?

Tämä selvitys toimii kokonaisuuden, kokonaistilanteen hahmottamisen välineenä. Sen tavoitteena on tuottaa toimijoiden käyttöön laskentainformaatiota, jonka avulla voidaan jatkossa seurata pidemmällä aikavälillä alueen kehitystä. Mittaristo on suunniteltu osaksi Verkatehtas monitor – tilastokirjaa. Selvitys on osa Tampereen yliopiston Johtamiskorkeakoululle valmistuvaa Finanssihallinnon ja julkisyhteisöjen Pro gradu – tutkielmaani, joka on tilaustyö Verkatehtas Oy:lle. Tutkielmassa syvennetään selvityksessä käsiteltyä aihepiiriä syvemmälle laskentainformaation tuottamisen, hyödyntämisen ja roolin teemoihin.

2. Verkatehtaan alueen taloudellinen volyymi ja sen merkitys – mittariston mallintaminen ja käyttöönotto

Selvityksen tarkastelu rajattiin koskemaan Verkatehtaan alueen toimijoita. Tarkasteluajanjaksoksi valikoitui tutkimuksen alussa tuorein tilastovuosi 2011. Alueen toimijoista nostettiin lähempään tarkasteluun 16 taloudellisesti olennaista toimijaa, joiden tilinpäätökset muodostivat mittariston ensisijaisen aineiston. Mittaristossa toimijat luokiteltiin neljään luokkaan, Kulttuuri- ja kongressikeskus Verkatehdas Oy, julkisrahoitteiset toimijat, yritykset ja yhdistykset. Tarkastelun ulkopuolelle jäivät pienet toimijat, kuten työhuoneita vuokraavat käsityöläiset ja taiteilijat. Toimijoiden osalta eriteltiin toiminnan volyymi, rahoituksen lähteet ja toimitiloista maksettavan vuokran osuus.

Toimijoiden taloudellinen volyymi ja rahoituksen lähteiden erittely 2011

	Toiminnan volyymi (brutto)	Julkisen rahoituksen osuus yht.	Valtion rahoitusosuus	Hämeenlinnan kaupungin rahoitusosuus	Muu julkinen rahoitus	Vuokrat netto
Kulttuuri- ja kongressikeskus Verkatehdas Oy	4 505 695,33 €	980 000,00 €		980 000,00 €		
Julkisrahoitteiset toimijat	14 021 104,60 €	10 860 458,78 €	5 570 595,54 €	4 922 104,00 €	367 759,24 €	1 509 796,04 €
Alueen yritykset	4 296 116,74 €					388 453,44 €
Yhdistykset	146 893,63 €	29 000,00 €	2 500,00 €	14 000,00 €	12 500,00 €	20 305,56 €
Yhteensä	22 969 810,30 €	11 869 458,78 €	5 573 095,54 €	5 916 104,00 €	380 259,24 €	1 918 555,04 €

Lähtökohtana laskennalle oli toimijoiden taloudellisiin tunnuslukuihin perustuen hahmottaa alueen kokonaistaloudellinen volyymi. Tästä bruttovolyymista eliminoitiin seuraavassa vaiheessa nk. sisäiset erät. Tässä yhteydessä sisäiset erät ymmärretään talouden erinä, jotka olisivat esiintyneet kahteen kertaan toimijoiden yhteen lasketuissa tunnusluvuissa. Jäljelle jäävä nettotulos muodostaa alueen taloudellisen volyymin, joka on 21 590 510,68€.

Sisäisten erien eliminointi 2011

Alueen taloudellinen volyymi (brutto)		22 969 810,30 €
Lisätään Vanaja-salin tapahtumamyynnin nettokassavirta	+	846 050,10 €
	=	23 815 860,40 €
Vähennetään tästä sisäiset erät:		
Toimitilavuokrat Verkatehdas Oy:lle	-	1 918 555,04 €
Käyttökorvaukset	-	208 667,12 €
Muut erät	-	98 127,56 €
Alueen taloudellinen volyymi (netto)	=	21 590 510,68 €

Alueen taloudellisen volyymin lisäksi on mielenkiintoista tarkastella myös kokonaisuuden rahavirtojen jakautumista. Aineiston perusteella kerättiin tieto toimijoiden rahoituksen lähteistä, jotka ryhmiteltiin kokonaisuuksiksi kuvaamaan alueelle tulevien rahavirtojen kokonaisuutta. *Mikä osa alueelle tulevista rahavirroista on julkista rahoitusta, mitkä rahavirrat tulevat alueelle markkinoilta?*

Markkinalähtöisten rahavirtojen osuus muodosti kokonaisuudesta 45 % julkisen rahoituksen kattaessa 55 % alueen kokonaisvolyyymista. Julkinen rahoitus jakaantui tasaisesti valtion (5.57 M€) ja Hämeenlinnan kaupungin (5,92 M€) kesken.

Rahavirtojen jakautuminen 2011

Taloudellinen volyymi	21 590 510,68 €		100 %
Markkinoiden rahavirta	9 721 051,90 €		45 %
Julkisen rahoituksen rahavirta	11 869 458,78 €		55 %
}	Valtion rahoitusosuus	5 573 095,54 €	(26 %)
	Hämeenlinnan kaupungin rahoitusosuus	5 916 104,00 €	(27 %)
	Muu julkinen rahoitus	380 259,24 €	(2 %)

Selvityksen tavoitteena oli myös avata rahavirtoja Verkatehtaan alueen ja Hämeenlinnan kaupungin välillä. *Minkä tyyppisiä rahavirtoja alueelle tulee kaupungilta ja mitä palaa takaisin?* Hämeenlinnan kaupungin osuus Verkatehtaan alueelle tulevista rahavirroista vuonna 2011 oli 5 916 104,00€. Laskelman tarkoitus on toimia suuntaa-antavana hahmotelmana rahavirtojen välisestä suhteesta. Tämän laskelman haasteena oli jo lähtökohtaisesti se, ettei kaupungin ja Verkatehtaan alueen välisistä rahavirroista ollut juurikaan koottua tietoa, joten kokonaisuus sisältää laskelmista eniten epävarmuutta. Nämä erät on kerätty Hämeenlinnan kaupungin ja alueen toimijoiden kirjanpidon tositteista. Laskelma tarjoaa kuitenkin rahavirtojen suhdetta hahmottavaa informaatiota.

Verkatehtaan alueen ja Hämeenlinnan kaupungin välisiä rahavirtoja 2011

	Kaupungilta alueelle tuleva rahavirta	Kaupungille alueelta palaava rahavirta
Kulttuuri- ja kongressikeskus Verkatehdas Oy		
Avustus HML	980 000,00 €	
Vuokra Linnan tilapalvelut		531 113,87 €
Kiinteistövero		45 749,37 €
Korkotuotto konserniyhtiöiltä	1 683,55 €	
Hämeenlinnan Kaupungin Teatteri Oy		
Avustus HML	1 967 000,00 €	
Korkotuotot konserniyhtiöiltä	1 954,14 €	
Hämeenlinnan Taidemuseo		
Sisäiset palvelunostot	876 300,00 €	
Muut maksu- ja myyntituotot		40 816,29 €
Lasten ja nuorten kulttuurikeskus ARX		
Sisäiset palvelunostot	799 692,00 €	
Muut maksu- ja myyntituotot		21 045,57 €
Aimokoulu		
Sisäiset palvelunostot	365 112,00 €	
Muut maksu- ja myyntituotot		25 085,00 €
Vanajaveden Opisto		
Avustus HML	304 000,00 €	
Sibelius Opisto		
Avustus HML	610 000,00 €	
ARS-Häme ry		
Avustus HML	14 000,00 €	
	5 919 741,69 €	663 810,10 €

4. Tulosten tiivistys ja kommentointi

Verkatehtaan alueelle on kasvanut elävä ja monipuolinen kulttuuritoimijoiden joukko, jonka taloudellinen merkitys on huomattava. Selvityksen alkuvaiheessa muodostuneen ennakkokäsityksen valossa alueelle markkinoilta tulevan rahavirran osuus yllätti positiivisesti. Alueen julkisen ja kolmannen sektorin toimijoiden näkyvä asema oli ohjannut ennakkokäsitystä painottumaan julkiseen rahoitukseen. Julkisen rahoituksen rooli alueella on merkittävä ja on tärkeää ja mielenkiintoista seurata jatkossa sen mahdollisia muutoksia.

Tämän selvityksen tuloksena syntyneet laskelmat tarjoavat kootusti tietoa, joka osaltaan auttaa hahmottamaan Verkatehtaan alueen kokonaisuutta taloudellisesta näkökulmasta. Kulttuurin ja luovien alojen taloudellinen merkitys on Hämeenlinnassa ottanut viimeisen vuosikymmenen vuoden aikana suuren harppauksen. Tämän vuoksi on mielenkiintoista tarkastella alueen kehitystä pidemmällä aikavälillä. Miltä Verkatehtaan alueen taloudellinen volyymi näyttää esimerkiksi vuonna 2020? Mikä on kulttuuri- ja luovien alojen asema alueella silloin?

Selvityksen tulosten perusteella jatkossa voisi olla mielenkiintoista laajentaa Verkatehtaan alueen taloudellista tarkastelua koskemaan myös aluetaloudellista vaikuttavuutta. Selvityksen aikana tarkasteltiin mahdollisuutta soveltaa kerättyä laskentainformaatiota aluetaloudellisten vaikutusten suuntaa-antavaan tarkasteluun, mutta tähän ei tässä yhteydessä ollut mahdollista ryhtyä.

Selvityksen toteuttaminen on ollut mielenkiintoinen projekti. Alueen toiminnallisen ja taloudellisen kokonaisuuden hahmottaminen on tarjonnut mahdollisuuden tutustua alueen toimijoihin. Yhteistyössä toimijoiden kanssa määriteltiin ja paikannettiin rahavirtoja ja niiden merkityksiä. Tämä yhteistyö on ollut ratkaisevassa asemassa selvityksen onnistumisessa.

Liite1 Verkatehtaan alueen vaikuttavuuden tunnuslukuja 2011 ja 2012

	2011	2012
Alueen toimijat		
Julkisrahoitteiset	10	11
Yritykset	21	25
Yhdistykset	4	3
Kulttuuri- ja kongressikeskus Verkatehdas Oy	1	1
Yhteensä	36	40
Henkilötyövuosia	301	304
Toimitilojen vuokrausaste 31.12.	97,5 %	97,6 %
Yleisövirrat	448 686	452 082